

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIS

Per de Sted. 12.

Franco per post. 14.

(Verschijnende *erismalen* in de week: Dinsdag, Donderdag, en Zaterdag.)

ADVERTENTIE:

15 cents de regel.

behalve 35 cents de regel.

DE TROONREDE.

(Vervolg.)

Na de buitenlandsche aangelegenheden en den toestand der koloniën, dezen laatste niet slechts zeer weinige woorden aangestipt te hebben, komt de Troonrede neder op hetgeen de binnenlandsche aangelegenheden betreft. De lof der land- en zeemagt wordt, in eenige woorden geuit, en eene versterking van het zeewezen, door den aanbouw van stoom-oorlogsschepen wordt in het verschrift aangekondigd.

Vervolgens wordt gewezen op den regelmatigen gang van het binnenlandsch bestuur. Dat evenwel nog veel ontbreekt, om aan dien gang van het binnenlandsch bestuur alle gewenschte regelmatigheid te geven, zal wel niemand onbetrekkend zijn, die eenige aandacht aan de openbare zaken wijdt. Het groot aantal wetten, welke nog moeten worden gecreeërd om daartoe te bereiken, kan overigens daarvan nog ten bewijze strekken: militaire, schutterij, jacht, geneeskunde, armwezen, politie, landbouw, stemrecht enz. Dit alles is nog voorziening; men heeft reeds aan eenige der onderwerpen gewerkt, doch er is nog niets tot stand gekomen en evenwel zijn het alle zaken, die wel van het hoogste belang mogen geacht worden. Indien dus, niettegenstaande zoo vele beproefingen, het binnenlandsch bestuur nog eenen gelegenden gang gaat, is zulks voorzeker niet toe te schrijven aan de goede orde, welke in al de takken van hetzelfde heerscht; maar veel eer aan den ijver der Regering van den eenen kant en aan de gewilligheid eener goede, vredelevende Natie van den anderen.

Deze gharne zouden wijde hoop niten dat spoedig en zoo vele gewichtige behoeften zal voorzien worden: doch wij hebben reeds vroeger de gegronde vrees geuit, dat daaraan gedurende deze zitting, niet veel gedaan zal worden, en de Troonrede komt die vrees bevestigen, door verder te verklaren, dat de voordragten, welke daartoe strekken moeten, nog door het Hoofd van den Staat te gemoet worden gezien en dan nog Hoogstdezelfs goedkeuring moeten verwerven, welke toch niet, dan na een rijp beraad verband kan worden.

Wegens den staat van het onderwijs en de beoefening van kunsten en wetenschappen wordt in de Troonrede een loffelijk getuigenis afgelegd, voor de catholijken, die zoo zeer naar

de vrijheid van onderwijs verlangen, behelst dit getuigenis niet veel hoop om die vrijheid spoedig te verkrijgen, en het is te vreezen dat zij nog lang onder den plak van het monopolie zullen moeten blijven zuchten. Ware het echter niet tijd, en eene zeer wenschelijke zaak tevens, dat de catholijken eens toonden, dat, wat hen betreft, veel van dien lof af te nemen valt, door in eerbiedige verzoekschriften aan het Hoofd van den Staat, en dringende verzoeken aan de Vertegenwoordiging, de aandacht der Regering en der Kamer eens ernstig op dat punt te vestigen?

Dat de uitkomsten van handel, scheepvaart en verdere ondernemingen van nijverheid niet allen even gunstig waren, is wel de laatste uitdrukking, welke gekozen kon worden om het algemeen *malaise* dat steeds heerscht en toeneemt, te schetsen. Dat van sommige oorzaken van dat *malaise* ook elders de druk gevoeld wordt, valt niet te ontkennen, doch even waar is het, dat bij ons oorzaken bestaan, welke elders niet zoo zeer aanwezig zijn, als o. a. de drukkende lasten, de belemmeringen door den geest van fiscaliteit aan handel en scheepvaart toegebracht; de kleingeestige formaliteiten, waaraan zij maar al te zeer zijn blootgesteld en de onzekere toestand, waarin vele takken van handel verkeerden.

Dat de op eene verbazende wijze toegemien uitvoer van sommige onzer voortbrengselen voor onze landbouwers en handelaars groote voordeelen opleveren, is eene stellige waarheid; doch het mag ook niet ontkend worden, dat die overdadige uitvoer zeer nadeelige gevolgen heeft op de burgerstanden en de arbeidende klassen. Het is nu echter verre af dat wij dien uitvoer belemmerend zouden willen zien: ons land is een land van handel, en elke belemmering van den handel zou de bronader van onze welvaart aantasten; maar behoorde men niet maatregelen te nemen om op eene andere wijze de natie schadeloos te stellen voor de verbazend hooge prijzen, welke zij besteden moet voor hare eerste levensbehoeften, en die grootendeels ook het gevolg zijn der toepemende uitvoeren? Zou hiertoe niet krachtig medewerken de afschaffing der belastingen op het geslagt en het gemaal, welke door zoo vele kundige en gemoedelijke mannen voor hachelijk en onzedelijk uitgeloopen worden, zou daartoe ook niet medewerken eene soliede opheffing der belemmeringen,

welke eene meer overvloedigen invoer in den weg staan?

Wij spraken zoo, even van den onzekeren toestand, waarin vele takken van handel verkeerden. Met insig leedwezen hebben wij in de Troonrede onze hoop verrijdeld gezien, dat aan dien toestand een einde zou gemaakt worden door duurzame bepalingen, waardoor aan den handel eene uitgebreidere vrijheid zou verkrand worden: eene noodzakelijkheid, welke nog onlangs zoo duidelijk als kernachtig betoogd is in het adres der Rotterdamsche handelaars aan Z. M. den Koning. De wettelijke bepalingen, zoo wordt immers in de Troonrede gezegd, tot aanmoediging van den invoer van levensmiddelen, zullen eene *aanvankelijke* besteding verkrijgen. Hoe nadeelig die voorloopige bepalingen op den handel werken is reeds meermalen betoogd. Het provisoire doet veel der voorgestelde uitkomsten missen, omdat het den handel in de onmogelijkheid stelt, op vaste gronden uit te gaan en dus allen speculatiegeest in denzelfden uitdooft.

Indien echter de Kamer in deze zaak de bevelen van den handel en van de Natie wilde voorstaan, hetzij bij de aanbidding van het adres van antwoord, hetzij bij de behandeling van het aangeboden wetsontwerp, ter verlegging der wettelijke bepalingen tot aanmoediging van den invoer van levensmiddelen, zou welligt door de regering daaraan een gunstig oor geleend worden. Hetgeen vroeger bij de behandeling dier zaak in de Kamer voorgevallen is, heeft ons daaromtrent alle hoop nog niet beoomen.

Verbliffend voor een ieder moet de verzekering zijn, welke uit den koninklijken mond gevloeid is betrekkelijk den toestand van 's lands geldmiddelen. Door de daarbij uitgesproken woorden wordt veler ongerustheid tot bedaren gebracht, wij daardoor het noodlottig gerucht *modersproken* is geworden van een te kort aan eenige millioenen en van eenen nieuwen *aan* om hetzelfde te dekken. Ontegenzeggelijk dat dit gerucht veel bezorgheid had veroorzaakt en dat de verwezenlijking van hetzelfde op de Natie eenen verbazenden indruk zou gemaakt hebben. Verbliffend, dogmaals, zeggen wij het, was het dus te verstaan, dat de verschillende maatregelen tot hetstel van 's Rijks geldmiddelen aangewend, als nu formeel uitvoering hebben verkregen en dat zij van de Regering beantwoord, of die zelfs overtroffen hebben. (Vervolg.)

1° Over eene betere verdeling der werkzaamheden en eigenschappen tusschen de verschillende bureaux van het landbeheer.
2° Over de instelling van eenen raad van ministers, waarin behandeld zouden worden al de onderwerpen, welke der overweging waardig gekeurd worden in elken tak van het beheer, en die tevens belast zou zijn, deszelfs advies aan de soevereine beslissing te onderwerpen.

Deze junta is zamengesteld uit den gouverneur van Rome, directeur-generaal der politie, den thesaurier-generaal, den voorzitter der wapens, den secretaris der *sacra consulta*, de twee prelaten, substituten van de Staats-Secretarie en den heer Rusconi, zalmoezenier van Z. H., die tevens secretaris der junta wezen zal. (Diario.)

ZWITSERLAND.

Ofschoon wij nog geen nieuwe wanordelijkheden te betreuren hebben, mogen wij ons niet ontveinzen dat de toestand van ons ongelukkig land nog bedenkelijker dreigt te worden. Heden liep het gerucht dat Bazeland eenen gewapenden aanval beërft tegen Bazelstad, en men daarvan elk oogenblik de tijding mag te gemoet zien. Van een andere zijde stellen de vrijkorpsen zich in beweging en de zeven catholische cantons bereiden zich voor tot de verdediging. Te Friburg heeft de staatsraad reeds besloten om drie kompagnien infanterie en eene kompagnie artillerie in de stad te doen komen; door geheel het canton de wapenschoowing over de landwehr der eerste klasse en over den landsturm te doen houden; een bataillon landwehr der 2e klasse op te richten; de bataillons der landwehr van de eerste klasse te versterken door vrijwilligers en eindelijk de manschappen, die tot den landsturm en de landwehr der 2e klasse behooren, met buksen te wapenen.

Ook vreest men in dat kanton de tooneelen herhaald te zien, welke in Geneve het bloed hebben doen stroomen. De radikalen zijn er zeer talrijk en gewapend; terwijl het voorbeeld hunner naburen in hen eene gevaarlijke opgewondenheid heeft te weeg gebracht.

De Grootte Raad van Lucerne heeft den 13 en 14 het krediet en de onbepaalde volmagt verleend, welke van dezelve gevraagd waren om te voorzien in de verdediging van dat kanton tegen de aanvallen, waarmede de openbare vrede, de onafhankelijkheid van deszelfs grondgebied en deszelfs kantonnale soevereiniteit bedreigd worden.

— Een inwooner van Böttlingen verscheen onlangs voor het hof van appel te Bern, onder de beschuldiging van een schaap aan eenen Friburger onvreemd te hebben. David, zoo heet de dief, is een voortreffelijk paard; voor niets ter wereld, zeide hij, zou hij eenen Berner het minste bedandoen; maar hij dacht dat een overveel kwaad niet in gelegen was eenen Friburgeren jesuit te bestelen. Men ziet dat de lessen der vrijkorpsen reeds vruchten dragen. (Union Suisse.)

DUITSCHLAND.

De landing van Transylvanie, welke sedert eenige dagen zijne zittingen houdt, heeft een adres aan den Keizer van Oostenrijk gerigt, waarin gevraagd wordt, dat soodanig de zittingen alle dagen zullen gehouden worden. Na eene verdaging van eenige weken, indermaat door den wijnoogst, zal de landdag zich weer schijlijk bezig houden met de

wet, waarbij de betrekkingen der pachters met hunne heeren geregeld worden.

ENGLAND.

Het is reeds herhaaldelijk gemeld dat de Noord-Sche Hoven geoorverd hebben zich te vereenigen met het protest van het engelsch gouvernement tegen het huwelijk van den hertog van Saxe-Coburg. Deze tijding wordt thans bevestigd door de Augsb. Zeit. Ziehier, volgens dat blad het antwoord, hetwelk deswege door Pruisen aan lord Palmerston gezonden is.

Het pruisisch gouvernement is niet bij machte, om over deze zaak een advies uittebrengen. Daartoe zou het zich moeten bezig houden met een aandachtig onderzoek der stukken en tractaten, waarop de edele lord zijn protest grondt; daarna zou het nadere en meer bepaalde verklaringen moeten vragen nopens de maatregelen, welke Engeland voornemens zoude zijn te nemen, ingeval het protest zonder uitwerking bleef; eindelijk zou het zich, alvorens te antwoorden, moeten verstaan met de hoven van Weenen en St. Petersburg, om in overeenstemming met dezelve te handelen.

» Het kabinet van Berlijn zou daarbij gevoegd hebben, dat de toestand van Pruisen tegenover Spanje, uithoofde van het viervoudig verbond van eenen geheel anderen aard is, dan die van Groot-Brittanije. Pruisen heeft niet medegewerkt aan de veranderingen, welke de vrouwelijke opvolging in het Schiereiland hebben ten gevolge gehad. Het is zelfs niet op eene officiële wijze bekend gemaakt met de tijdingen, welke betrekking hebben op de voor Spanje gewigtigste vraagstukken. Alzoo heeft het geen kennis ingewisseld gedragen van de onderhandelingen, ten gevolge van welke Frankrijk, tot voorwaarde heeft gesteld, dat Koningin Isabella met eenen afatammeling van Philips V in den echt zou treden. Eerst wanneer deze drie punten genoegzaam opgehelderd zullen zijn, kan Pruisen aan het britsch kabinet antwoorden met die openhartigheid, waartoe het zich bevoegd acht door de betrekkingen van vriendschap, welke tusschen de beide landen bestaan.

Men ziet dus dat dit antwoord niet zeergeschiedt is, om aan lord Palmerston genoeg te geven. Alles doet denken dat hij bij den prins v. Metternich niet beter geslaagd is. Het hof van Berlijn alleen zou hem in deze zaak eenige ondersteuning kunnen geven; doch hij moet daarop niet te veel rekenen.

IRLAND.

De iersche dagbladen melden eenige gevallen van verschrikkelijke ellende: alzoo is donderdag 11 te Skibbennen een man op straat van den honger doodgebleven. Zij gaan echter voort eene merkelijke verbetering aan te kondigen in den toestand der distrieten, alwaar de nood het nijpendste was.

Een dagblad van Cork meldt dat het gouvernement het verbod van uitvaardigen van granen de stoken, omdat dit onnuttig voortbrengsel geheel voor de vrede behouden worde.

Het repalempoetschap heeft op maandag 12 oktober deszelfs wekelijksche bijeenkomst gehouden.

De heer John O'Connell heeft voorlezing gedaan van eenen brief door zijnen vader aan den heer Ray geschreven. Daarin komt onder anderen voor: «Wij moeten al onzer medewerking aan den onderkoning staken. Ik aanzel niet het te verklaren al de partijen erkennen in hem een wijs en tevens ondernemend man. Een ieder verwacht van hem geestkracht, spoed en vasberadenheid om het volk breed en werk te verschaffen.»

» Het is niet men deze verklaring op te nemen onderwerp waarover alle beradeling wetteloos is, althans naar mijne oordeeling; maar oprecht misprijding; ik bedoel de speedige opheffing van het Parlement. Deze maatregel kan

geen ander gevolg hebben dan de vertraging van de hulp, welke wij moogen verwachten van de werkdadigheid en geestkracht, van dan onderkenning.»

SPANJE EN PORTUGAL.

LISSABON 15 oktober. H. H. de Meulen K. K. H. zijn gisteren naar het koninklijk kasteel van St. Ildebronde vertrokken. De koninklijke familie moedezen avond van Ta Granja terugkomen en het ware mogelijk dat in den avond het decreet van kwijtschelding door de koningin geteekend werd. In dat geval zal de Gaceta morgen deszelfs inhoud bekend maken.

— De raad van ministers is heden nog vergaderd geweest, men denkt dat het ontwerp van kwijtschelding vastgesteld is en het koninklijk decreet morgen uitgevaardigd zal worden. Men zegt dat de amnestie onvoorwaardelijk en algemeen voor de militaire zal zijn, en voor de hoofd-officieren persoonlijk en bij name. Dezelfde schaal zal ten aanzien der burgerlijke misdadigers in acht genomen worden.

— Heden worden geene openbare feestelijkheden gehouden, althans van dan verjaardag der ter dooebrenging van den generaal Diego Leon, die in 1841 gefusilleerd werd. De fransche ambassadeur zal zondag zijn groot bal geven; de koningin zal daarbij tegenwoordig zijn.

— Men zeide heden dat de tijding ontvangen was van het vertrek van den graaf de Montemolin uit Londen naar Tnyvo. Doch er is nog niets officieel daaromtrent bekend.

— Madrid en de provincien genieten steeds de volmaakste rust.

LISSABON 11 oktober. De koningin heeft hare ministers gedwongen af te treden, na aan den hertog van Palmella de bekentenis afgeperst te hebben dat het kabinet niet meer in staat was aan de omstandigheden het hoofd te bieden. De gemaal der koningin, na een aantal officieren van de partij van Palmella afgezet waren, heeft de koningin bezocht om zich, in geval van nood, van de ondersteuning der troepen te verzekeren. Te Lissabon is de orde in het geheel niet gestoord geworden. De contra-revolutie heeft niet den minsten tegenstand ondervonden; doch het schijnt dat zulks niet overal het geval is geweest. Bij het vertrek van de Cycloop zeide men dat de hertog van Terceira, in hoedanigheid van koninklijken commissaris, met de uitgestrekte volmagt, naar de noordelijke gewesten afgezonden, gevangen was genomen. Men sprak van een aantal regementen, waaronder het de dragonders, welke zich tegen de nieuwvonde van velen verklaard hadden, men voegde er bij, dat te Oporto het volk zich in dienstelfden zin had verklaard, en dat eindelijk den graaf de Antas, dien men naar Lissabon had terug geroepen, om hem buiten de gelegenheid te stellen, van kwaad te verrigten, gewaigerd had gehoorzamen en met zijne onderkoning troepen naar Lissabon was ingezakt, alzoo de regentschap had afgehandeld in den naam van den jongen prins don Pedro, oudsten zoon der koningin.

Men twijfelt niet of Cabral zal naar Lissabon terug geroepen worden om het ministerie van financiën te aanvaardden; er is spraak om zijnen broeder Silva Cabral tot ambassadeur te Madrid te hennemen.

Overigens moeten wij hierbij voegen dat de tijdingen welke uit Lissabon ontvangen worden zeer tegenstrijdig zijn. Eene zaak schijnt echter zeker: naarelijks de verandering van ministerie eene goede medewerking heeft gehad op de financieele aangelegenheden. De taxen van het ministerie is verminderd, doch het gouvernement is nog niet geslaagd in het aangaan eener leening.

FRANKRIJK.

PARIJS, 20 oktober. Men zegt dat de graaf Rost

onmiddellijk naar Rome zal terugkeeren, maar Duitschland zal gaan, den weg over Weenen, alwaar hij, op last van den heer Guizot, conferentie met den prins v. Metternich zal.

Men verzekert dat de nieuwe president van Sicilië, Santa Anna, besloten heeft met Frankrijk onderhandelingen weder aan te knopen, en dien zijn instructies heeft gezonden aan den heer Fernando Maglino, die te Parijs de Mexicaansche publiek vertegenwoordigt.

Het Journal de l'Ain bevestigt de beweging der zepen naar de Zwitsersche grenzen. Het schijnt, dat dat dagblad, dat die maatregel niet zoo zeer veroorzaakt is door de gebeurtenissen van Geneve, en wel door hetgeen tengevolge derzelve nader Zwitserland zou kunnen gebeuren.

Frankrijk staat op het punt om ook deszelfs huishoudelijke agitatie te hebben. Men weet dat de vereeniging voor den vrien handel door het gouvernement gemagtigd is om openbare vergaderingen te houden, ten einde aldaar hare leer te verkondigen. Te Parijs heeft zich thans eene contra-vereeniging opgedaan, onder voorzitterschap van den heer Odier, Pair van Frankrijk. Deze vereeniging welke reeds in aanraking is gekomen met commissies, die in eenige fabrieksteden van Frankrijk opgericht zijn, is thans bij het gouvernement in aanraking, om insgelijks tot het houden van openbare vergaderingen, gemagtigd te worden. Van eene andere zijde hebben de werklustigen van Parijs, vreezende tusschen twee overdrevene stelsels gesmoord te worden, een dergelijk verlot gevraagd, ten einde vrijelijk hunne denkwijze aan den dag te leggen over de vraagstukken, welke thans behandeld worden.

BELGIË

BRUSSEL, 21 oktober. Li. maandag is een ministerraad gehouden, welke zeer lang geduurd heeft. Gisteren ochtend zijn de ministers andermaal bijeengekomen, met den graaf de Merlenae en den heer Desmairies, bij den minister van binnenlandsche zaken. Deze raad zal weder een raad gehouden worden. Een dagblad verzekert dat al die conferenties ten doel hebben het beraamen der maatregelen, welke aan de Kamers voorgesteld zullen worden om in de duurte der levensmiddelen te voorzien en het lot der waterspinners in Vlaanderen te verbeteren.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH den 22 October. Men verneemt is alhier het koninklijk besluit om de geregelijke onteigening van eenige gronden onder de gemeenten Cuyk en St. Agatha, Oeffelt en Beugen, welke zullen benoodigd zijn voor den aanleg eens grindwegs van Cuyk naar Bosmeer en waaromtrent men met de eigenaren geene overeenkomst kan maken, kunnen treffen. Wenschelijk ware het echter, voor die eigenaren, dat zij alsoog in minnelijke schikking kwamen, om daardoor kostbare procedures te voorkomen.

Intusschen schijnt binnen de eerste dagen van November te zullen worden aangelegd de voortzetting van den aangelegd wordende grindweg van Grave naar Maashees en wel bepaaldelijk het gedeelte van Cuyk naar Bosmeer, waardoor de voor het Oostelijk gedeelte van Noord-Brabant zoo belangrijke communicatie van Grave, door Gassel, Beers, Cuyk en St. Agatha, Oeffelt en Beugen naar Bosmeer zal zijn voltooid.

Omrent de vergadering, welke ergisteren heeft plaats gehad van de commissie van onderzoek wegens de waterlozing in Noord-Brabant, hebben wij vernomen dat al de leden eenparig de noodzakelijkheid eener doelmatige uitwaring en eener spoedige daanstelling derzelve erkend hebben tevens vernemen wij dat eene sub-commissie zou benoemd zijn, met den last der beraming van een ontwerp van uitwaring, dat minder kostbaar zoude zijn en met de uitwoediging daaraan den meest mogelijken spoed te beteden.

Wij vernemen dat het thans stellig en zeker is, dat het station van den Zeeuwsch Limburgschen spoorweg IN DEZE STAD zal geplaatst worden. Wij hebben daarbij niet genoeg vernomen dat de Genie tot het bekomen van dit resultaat heeft medegewerkt. *Eere wien eere toekomt!*

De Koningin der Nederlanden is in den avond van den 7 oktober, te Rome aangekomen en aan het hôtel de Russie afgestapt, alwaar H. M. 14 dagen dacht te verlijen.

Met zeer veel genoegen hebben wij kennis genomen van het plan van den heer J. A. de Booy Jr.

alhier, om zooveel in zijn vermogen is, medete werken aan de leening der armode, welke dezen winter wederom een aantal hongerhongerbedreigt; en wel door het middel, hetwelk wij alreeds daan, om het doelmatig te achten: namelijk door hun werk te verschaffen. Eene uitbreiding zijner borstelfabriek en blokmakerij zal aan vele minvermogenden gelegenheid geven een eerlijk stuk brood te verdienen en het verheugt ons, dat reeds eenige voorloopige bestellingen hem in staat stellen aan zijn edel en menschevriend plan een begin van uitvoering te geven. Van harte wenschen wij dat hij daarin door krachtadige medewerking en ruime bescherming geschraagd worde, om zulks op eene groote schaal te kunnen doen. Niet minder wenschen wij, dat zijn goed voorbeeld ook anderen moege aanmoedigen om door dusdanige middelen, namelijk het verschaffen van eerlijken arbeid, der nooddrift van stad- en landgenooten tegemoetkoming aan te bieden.

De onderscheidene dagbladen bevestigen thans de tijding van het aanstaand algemeen jubilé, ter gelegenheid der troonsbeklimming van Z. H. Pius IX, in de latere berichten van ons Nummer van 22 september II. reeds medegedeeld.

Men verneemt, dat het aanbieden der hulde aan den heer mr. B. Wichers, hetwelk bepaald was op heden, zijnde de dag der wederopening der Staten-Generaal, uithoofde van ziekte heeft moeten worden uitgesteld, doch nu zoo spoedig mogelijk zal plaats hebben.

GRAVENHAGE, 21 oktober. De Eerste Kamer der Staten-Generaal is gisteren vergaderd geweest en heeft hare werkzaamheden aangevangen.

Heden ten twaalf ure heeft zich de op gisteren benoemde commissie uit de Tweede Kamer belast met de aanbieding aan Z. M. den Koning van de lijst van drie kandidaten, waaruit Z. M. een tot het voorzitterschap der Kamer zal hebben te benoemen, naar het paleis begeven, is daar met het gebruikelijk ceremonieel ontvangen en tot Z. M. toegelaten. Z. M. heeft der commissie te kennen gegeven, dat H. D. zich ten spoedigste met het doen eener keuze zou bezig houden. Daarop heeft zich de commissie verwijderd.

Heden morgen ten 10 ure is de heer Bruce in gehoor bij Z. M. toegelaten.

De Utrechtsche Courant behelst een bericht van den Helder, waaruit hoofdzakelijk blijkt dat zeven moedige en menschevriende zeelieden, met name A. Hoogerwerf, C. Quak, J. Visser, P. Boodt, R. de Jager, C. Boodt en D. Krak, met levensgevaar twee manschappen gered hebben, die met eene jol omgeslagen waren, welke van het strand gestoken was om eene engelsche brik bij het inzeilen van het Nieuwe Diep behulpzaam te zijn.

MAASTRICHT, 19 oktober. Gisteren is op het landgoed Verduynen, nabij Roermond, overleden, de heer baron A. H. T. Michiels van Verduynen, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, lid van de Ridderchap van Limburg en der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, districts en milicie-commissaris te Roermond. Door dit overlijden en het bedanken voor het lidmaatschap der Tweede Kamer van den heer Strens, waaraan niet te twijfelen valt, zijn thans twee nieuwe leden der kamer voor Limburg te benoemen, zoodat men eerstdaags de bijeenroeping der provinciale staten van het Hertogdom, daartoe te gemoet ziet.

TWEDEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Donderdag 22 oktober.

In de zitting van heden is ingekomen een koninklijk besluit van gisteren, waarbij de heer mr. G. J. Bruce, tot voorzitter der Kamer voor de tegenwoordige zitting wordt benoemd.

Men heeft tevens de afzending van een praesidium.

Ook zijn ontvangen drie koninklijke boodschappen van den 19 dezer, ten geleide van drie ontwerpen van wet, als:

1°. Tot verlenging der wet van 18 december 1845, tot aanmoediging van den invoer van levensmiddelen;

2°. Tot regeling van het koloniaal batig slot over 1845.

3°. Tot aanvulling der middelen over 1845.

Al die stukken zijn naar de afdeelingen verzonden. Is ingekomen eene missive van den Hogen Raad, waarbij eene lijst van een kandidaten wordt aangeboden, om bij het maken eener lijst van drie kandidaten, tot aanvulling der ongevulde betrekking van Raadsheer in den Hogen Raad, in aanmerking te komen. Dit staal bestaat uit de heeren: 1°. mr. P. van Steenberghe, 2°. mr. van der Hof van Overijssel, 3°. mr. van der Hof van Overijssel, 4°. m. van Sloet tot Othuis, president der regt.

te Zwolle, 4°. mr. Cost Jordens, kantonregter te Deventer, 5°. Duijmaer van Twist, regter-plaatsvervanger te Deventer, 6°. mr. Westenberg, regter in de regtbank te Zwolle. Naderrzal worden bepaald wanneer de lijst der drie kandidaten zal worden opgeleest.

Is ontvangen eene missive van den heer Strens, waarbij hij zijn ontslag als lid der Kamer neemt.

Deze missive wordt voor kennisgeving aangenomen en tevens besloten om daarvan, overeenkomstig art. 114 van het Reglement van Orde, mededeeling te doen aan Z. Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Zijn ingekomen eenige verzoekschriften, welke alle naar de straks te benoemen commissie voor de adressen verzonden worden, mitgenomen twee derzelve, welke, als ongezegeld en van geene verklaringen, van onvermogen vergezeld, ter zijde worden gelegd.

De vergadering gaat alom, overeenkomstig art. 63 van het Regl. van Orde, over tot het trekken der afdeelingen over de maanden oktober en november. Na den afloop dezer trekking verwijderen zich de leden uit de vergaderzaal, ten einde in hunne respectieve afdeelingen over te gaan tot het benemen van derzelve voorzitters en tweede voorzitters, alsmede tot het verkiezen der leden, die de commissie voor het ontwerpen van het adres van antwoord op de troonrede zullen uitmaken, voor welke commissie, volgens art. 92 van het Regl. van Orde, door elke afdeeling een lid gekozen moet worden.

Na eenig tijdsverloop keeren de leden in de vergaderzaal terug, en wordt bekend gemaakt, dat door de respectieve afdeelingen verkozen zijn:

tot voorzitters de heeren: Star Busman, Duijmaer van Twist, Verweij Mejan, Gevers van Endegeest en van Panhuis;

tot tweede voorzitters de heeren: Mutsaers, van Goltstein, Corver Hooft, Luzac en van Rijkevorsel;

tot leden der commissie voor het ontwerpen van het adres van antwoord op de troonrede de heeren: de Man, Duijmaer van Twist, Corver Hooft, Gevers van Endegeest en van Panhuis.

Overeenkomstig de bepaling van art. 102 van het Regl. van Orde, gaat de Voorzitter over tot het benoemen eener commissie voor de verzoekschriften, welke bestaan zal uit de heeren: van Leeuwen, Lycklama, Nisholi, Egter, Borski en Nap.

De Kamer gaat daarna over, om, ingevolge art. 14 van het Regl. van Orde, twee leden te benoemen, die met den voorzitter het oppertoezicht over het huishoudelijke der Kamer zullen uitoefenen, zijnde als zoodanig de heeren Luzac en Verweij Mejan laatstelijk afgetreden.

Beide die heeren zijn met eene aanzienlijke meerderheid herkozen.

LATERE BERICHTEN.

De parijische National zegt:

Wij zijn onderrigt dat de zaakgeleide van Rusland aan den heer Guizot eene nota van zijn gouvernement heeft medegedeeld, welke inhoud zeer onaangenaam aan het ministerie is. Men verzekert ons dat het cabinet van St. Petersburg verklaart, dat het altijd als onwettig en in strijd met alle tractaten beschouwd heeft de veranderingen, welke Don Carlos en zijne kinderen van den spaanschen troon verstoken hebben. Het kan dus niet treden en eene discussie, welke zich bepalen zou bij het onderzoek van hetgeen gebeurd is ter gelegenheid van het huwelijk der koningin en harer zuster.

Doch, het cabinet van St. Petersburg mededeeling ontvangen hebbende van eene diplomatieke depeche van Engeland, waarin voorbehoudingen aangetroffen worden tegen alle uitbreiding van den jongeren tak der Bourbons, verneemt Rusland te keenen te moeten geven, dat het zijne eigene voorbehoudingen voegt bij die van Engeland en dat het, desnood, zich verplicht zou achten, volgens de oude tractaten, het evenwigt der europesche mogendheden te herstellen.

Ingezonden Stukken.

Men schrijft uit Breda, hertogdom Limburg, van den 19 l. d.:

Gisteren is in de Roomsche Katholieke Kerk alhier, naar tot hieraan geen orgel heeft bestaan, het nieuwe orgel, voor de eerste maal, onder de godsdienst bespeeld geworden. Dit fraai orgel, het welks daanstelling de H. G. pastoor en burgemeester bijzonderlijk vele moeiten hebben aangewend, doet de dienst van twee orgels, te weten: van een

groot-orgel en van een positief of klein-orgel; hetzelfde heeft slechts een klavier, een abstractuurepeerwerk en eene wind- of kunstlade, men kan daarbij de registers uit het groot-orgel in het positief, en ook omgekeerd trekken, dezelve afsluiten en wederom doen werken, zonder deze registers te toucheren; op dezelfde wijze piano's en forte's uitvoeren, het geheel op eene zeer gemakkelijke wijze.

Bij dit orgel is slechts eene door den vervaardiger uitgevonden blaasbalg, welke door zijn windhonden, de dienst van drie andere gewoonlijke blaasbalgen doet. Hij wordt op zulk eene gemakkelijke wijze, zonder geluid om eenige stoornis te kunnen geven in werking gebracht, dat men hiertoe een kind van 8 tot 10 jaren kan gebruiken. Hij is overigens voorzien van een door den vervaardiger uitgevonden zeer kunstmatig mechaniek, op eene geheel andere wijze daargesteld, dan die tot hertoe gebruikelijk, welke het doel hoogenaan niet bereiken, waardoor de wind van het begin tot het einde, te weten steeds gelijkvormig sterk in graad gehouden wordt. — Men verzekert dat de vervaardiger voornemens is van deze belangrijke uitvindingen een brevet te vragen.

Men moet bekennen, dat al de verrigte werken zeer fraai, kunstmatig en op hun best door eene bekvame hand zijn daargesteld, welke lof zich een ieder, die het orgel examineert en ik, die hetzelfde geheel onderzocht heb, niet wederhouden kan, in het openbaar te geven, te meer daar dezelve door eenen jongen orgelmaker, welchen men hierdoor als eene verdienstelijken en kundigen werker beschouwen moet daargesteld is.

De vervaardiger is onze landgenoot, te weten heer H. Lönvigny, zoon, Kerk- en Citadon-Organismaker te Roermond. In deszelfs fabriek aldaar heb ik nog een door hem vervaardigd kunstmatig orgel van 14 registers onderzocht, hetzelfde is op eene zodanige en volmaakte wijze bewerkt, dat de vervaardiger hierdoor den verdiensten lof steeds moet wegdragen.

Strafzaken behandeld voor het kantongeregte te 's Bosch.

den 21 October 1846.

G. W. Het voorkopen van levensmiddelen op de publieke Markt alhier, voor den toegelaten tijd.

Tot gevangenzetting voor den tijd van drie dagen en eene geldboete van 7 000 en in de kosten.

G. v. W. en M. v. d. B. Het visschen met een keil (verboden vischtuig), zonder consent tot het visschen te hebben bekomen.

In eene geldboete van 7 2500 en de kosten, met verbeurdverklaring van het vischtuig.

C. v. H. Visscherij te hebben uitgeoefend zonder op eerste rekvisitie van den opziener der jagt acte te hebben vertoond.

In eene geldboete van 7 2000 en in de kosten.

LINNEN en PULLEN-WEVERS

Ongehuwd en voorzien van eigene getouwen, voor een' geruimen tijd vast Werk begerende, adresseren zich in persoon of met vrachtbrieven, vóór den 15 November 1846, aan M. BROEKHUIJSEN, te Heusden, (nabij 's Bosch).

Men verlangt zou spoedig mogelijk in eene BIERBROUWERIJ, in de Provincie Utrecht,

EENEN MEESTERKNECHT

bij voorkeur uit Noord-Brabant of België, zijn van grondig verstaande, en voorzien van bewijzen van bekwaamheid en goed gedrag. Men adresseert zich met franco brieven onder Lett. D. B. aan het Postkantoor te Amersfoort.

De Ondergeteekenden zullen in de eerste dagen van November, Uitgeven en verzenden:

HANDBOEK

voork

DIJK- EN POLDERMEESTER

DOOR

J. A. GERLACH, Jr.

Lid der Provinciale Staten van Noord-Brabant, Landmeester in Heusden.

Opzichtigheid de Insteekching reeds gesloten, tot vallen tot de maand uitgave angbestellingen te worden aangenomen, te weten Gebr. MULLER, te 's Hertogenbosch, 20 October 1846.

NEDERLANDSCH BEGRAFENIS FONDS tot Nut van 't Algemeen

gevestigd te ROTTERDAM onder Directie van de Heeren J. T. MOORMANS, Hoofd-Directeur, H. W. LAURENTIUS, J. A. VAN BEELE mede-Directeuren.

De ondergeteekende Commissarissen van Toericht bij bovengemeld Fonds, geven de Leden van hetzelfde kennis, dat zij de REKENING COURANT over het nu afgelopen (Zesde) Fondsjaar, in bijzijn der Directie, hebben nagezien, met de daarbij behoorende Bijlagen vergeleken en goetgekeurd, waaruit bleek, dat aan het einde van dit Fondsjaar er een batig saldo bestond van 12,500 in Effooten en 5,349 43 in Specie, zoo in de Kas alhier, als onder de verschillende Agenten buiten deze Stad, zulende binnen weinige dagen de reeds te perse zijnde REKENING-COURANT den leden worden ter hand gesteld.

Zijn eukete, op min doordachte grondslagen opgerigte Fondsen van gelijken aard, na weinige tijds te hebben bestaan, weder moeten bezwijken, waardoor het vertrouwen op dezelve ligtelijk wordt geschokt en men voor de deelneming er in huiverig is, zoo verheugen wij ons, dat niettegenstaande jaarlijks, hetgeen uit den aard der zake voortvloeit, de uitkeering, zoo van begrafenis, als toelaag gelden, hooger stijgt, evenwel de Slotsom alledaagsdeeligt, blijft en met ieder jaar toeneemt, zodat allen hierin, ter overtuiging van den goeden grondslag van het Fonds en deszelfs juiste Administratie behoort gewezzen te worden.

Het Fonds telt thans een aantal van 17,749 Leden en heeft sedert deszelfs vestiging den begrafenis gelden verstrekt ter Somme van 7,987,27 voor 957 Overledenen benevens 7,250,50 voor bijzondere Toelagen, die eerst na eenigen tijd deelneming in aanmerking komen en dus met elk jaar vermeerderen.

Met gerustheid wordt dan ook de deelneming in dit Fonds een ieder aanbedrukt. Rotterdam 21 October 1846.

H. BARONIER, A. DE BEIJER.

Voor bovengemeld Fonds worden SOLIDE AGENTEN gevraagd in Maastricht, Venlo, Boxmeer, Graaf, Helmond, Veghel, Oosterhout, Dongen, Waalwijk, Raamsdaal, Willemstad, Klundert en Heusden.

Een ONGEHUWD, PERSOON, van middelbare jaren, heeft zich aan, om in Provincie Noord-Brabant aan te leggen en op te rigten een Volledige Hollandsche Tuin en Moeszaakwekerij; hij is ook bekwaam tot het voorleeden der HIJACINTEN en andere BLOEMBOLLEN op gronden, welke hij denkt, daartoe geschikt te zijn, iemand, hertoe, geprezen zijnde, hem, met toekening van een wekelijksch loon, daarvoor te engageren, gelieve zich met franco brieven te adresseren onder de letters R. O. bij Gebrueders J. en R. van Langenhuisen, Boekdrukkers te 's Gravenhage.

VAN OUDS BEKENDE

BORSTELFABRIJK

BLOKMAKERIJ,

J. A. DE BOOY JR.

's HERTOGENBOSCH.

DE ONDERGETEKENDE, daar toe gedeeltelijk in staat gesteld door voorhande Bestellingen, heeft het voornemen opgevat, om gedurende den aanstaanden zorgvollen Winter hooft zijn reeds talrijk personeel, in zijne Fabriek, nog vele Armen

andere lidig loopende. Werk en alzo, Brete verzechten; daar echter gezegd bestelgen naar gelang van het aantal aan te nemen. Behoeftige Werklieden ook voor het uitsluit van den Winter kunnen zijn afgeloopen, zbeveelt hij zich ter berekening van zijn doelen, om overproductie te weten, tot het leveren van allerlei soort van BORSTELWERK, wel Hollandsch, Fransch, Duitsch, en Engelsch van eigen Fabriekast, in de gunst van alle Grossiers, Winkeliers, Scheepers, Administratoren van Gestichten, als anderszins, in het vertrouwen, dat ieder van hem in zijne Onderneming, welke de goedkeuring van het Stedelijk Bestuur zijner Woonplaats in hooge mate wegdraagt, lijdzaam zal willen ondersteunen, komende een ieder, welke hem met bestellingen wil vereeren, van een prompte en civiele bediening verzekerd zijn. Hertogenbosch, den 18 October 1846.

J. A. DE BOOY, Jr. Vughterstraat, Wijk H. No. 197.

Bij W. A. PEETERS Mr. Timmerman te 's Bosch wordt verkocht onder de firma van W. A. PEETERS en Comp.

ONVERVALSCHT PATENT PORTLAND CEMENT

komende uit de eenige ECHTE PORTLAND CEMENT FABRIEK uit Engeland, waarvan de bewijzen kan overleggen. Dit Cement uitmuntend geschikt tot het bezetten van vochtige muren alsmede tot sierlijk Luitwerk, wordt geleverd voor 18,00 per vat van p. m. 200 Ned. Ponden.

Grainmarkt.

van 's HERTOGENBOSCH

Woensdag en Donderdag 21 en 22 oktober.

ROGGE 7 9,50 / 9,85 + 7 10,15

BOEKWEIT 5 65 / 6,50 + 7 15

WITTE ERWEN 3 40 3,50 + 3,65

De zwaarte van het Roggebrood alhier is 39½ d. d. drie Ned. pond Ned. pond Boter 70,83 7,92

Voor het Brood-Distrikt Waalwijk te rekenen van Vrijdag den 23 October 1846, des middags ten 12 ure, 25 cents de 2

Voor het Brood-Distrikt Vught, van vrijdag 23 oktober 1846, des morgens ten acht ure, op 37½ Centa de 2

Voor het Brood-Distrikt Uden, te rekenen van zaterdag den 25 oktober 1846, op 37 Centa de 3 Ned. ponden geregeld.

Voor het Brood-Distrikt Ravenstein, te rekenen van Zondag den 25 oktober 1846, op 37½ cents de 3 Ned. ponden geregeld.

AMSTERDAM, 21 October 1846

Tarwe bij vorige prijzen 129 p. b. Poelche 1378 (d. ent) 135 partij 128 p. d. d. 135 in cas. 1378

Rogge, ruim partij 126 p. Wismar 1283; 124 p. Rost. 1277 beide in cons.; 121 d. Pruis. 1275.

Garst iets hooger; 114 p. o. Deens. 1186; 112, 114 p. d. d. 1190 1195.

Haver ruim partij 88 p. Rijn 1160; 76, 77 p. j. 1140

Grainmarkt van Amsterdam.

Woensdag 21 October ten 4 ure.

w. s. 21 p. 58 + 2. Dito 3 p. 714. Dito 4 p. 714

p. c. 92. 3 p. 58 + 2. Dito 3 p. 714. Dito 4 p. 714

Rijn Spoorweg. 108. Ardons 511 p. 19 p. 5. Buis 19 p.

Spanje Binnenl. 3 p. c. 33. Part. te land 4 p. c. 44

45. Dito 4 p. c. 44 + 2. 43. 44. Dito 100 p. c. 23.

MAAS DE GRAVE		DEZE DE 'S BOSCH	
BOVEN	ONDER	BOVEN	ONDER
21	5	21	5
22	5	22	5
25	5	25	5

De O. te 's Bosch is 4 p. d. d. 1140

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY te 's Bosch.